

V Lísce jsme připravili podzimní rozesílku 18/2021 – najdete v ní pozvánky na akce a kampaně (str. 3–4), upozornění na grantové výzvy (str. 1), program Učíme se venku (str. 6), projekt Škola pro udržitelný život (str. 7–8), tipy na pomůcky a publikace (str. 11), nabídku vzdělávání (str. 8), nabídku výukových programů a projektových dnů pro školy (str. 9–10), zprávy a informace.

Sledujte prosím web a Facebook LÍSKY, kde vás aktuálně informujeme o konání/rušení akcí.

Akce do DIÁŘE:

Úterý 2. listopadu	Workshop Simulační a strategické hry www.liska-evvo.cz
Pátek 5. listopadu	Vsetínské školy za lepší svět www.liska-evvo.cz
Pá – Ne 19.–21. listopadu	Víkendovka Klubu ambasadorů Fair trade www.liska-evvo.cz
Čtvrtek 25. listopadu	Členská schůze Líska www.liska-evvo.cz

Osvětové kampaně LÍSKY

Zapojte se do osvětových kampaní LÍSKY a podpořte důležitá témata – **PTÁCI, ZAHŘADA, STROMY, FAIR TRADE** a místní udržitelná ekonomika,
www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

Hlavním cílem kampaní je osvěta tématu s dopadem na šetrnější a odpovědnější přístup k přírodě a životnímu prostředí.

Každá kampaň má **klíčovou akci a kalendář akcí**, sestavený i z vašich aktivit a programů. Ke kampani je vydána **tisková zpráva**, osvětové a didaktické **materiály, metodické listy či pomůcky**.

Ke zveřejnění a sdílení uvítáme i vaše náměty a materiály. Kampaň je prezentována v rozesílce Líska, na webu a Facebooku.

Některé texty rozesílky zůstávají beze změny, slouží jako rychlý zdroj informací.

Nové texty jsou označeny ikonkou

Archív rozesílek:

www.liska-evvo.cz/rozesilka

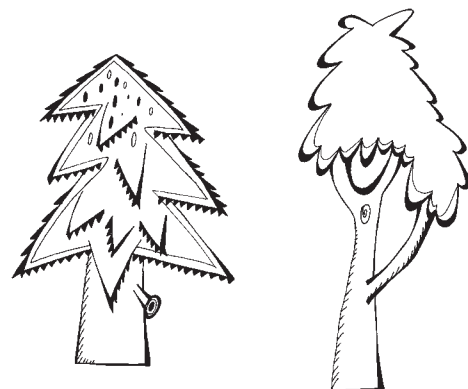
V PŘÍLOZE NAJDETE:

- 1 Badatelskou lekci z programu Badatelé

Zdroje (nejen) pro EVVO

- Podějte si žádost o grant u **Nadace Partnerství**
Máte chuť udělat něco pro místo, kde žijete? Aktuální nabídku grantů sledujte na www.nadacepartnerstvi.cz/granty
- Vyhlášení výzvy NPŽP č. 4/2021: Výsadba stromů – individuální projekty.** Vyhlášovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730003&apc=nF2xx1-->
- Vyhlášení výzvy NPŽP č. 5/2021: Výsadba stromů – grantové schéma**
Vyhlášovatel Ministerstvo životního prostředí ČR
<http://nno.ecn.cz/index.stm?x=2730004&apc=nF2xx1-->

Podpořte LÍSKU

Programy a činnosti můžete podpořit finančně:

- ✓ členstvím v Klubu LÍSKY
- ✓ darem prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

Klub LÍSKY

Svým členstvím v Klubu LÍSKY podpoříte programy pro děti a osvětové kampaně, stanete se součástí dění, získáte informace a benefity a zároveň dáte všem najevo, že nám fandíte.

V roce 2020 členové Klubu Lísky zaslali 42.900 Kč. V roce 2021 je to doposud ... Kč. Co myslíte, bude letošní částka vyšší než ta loňská? Děkujeme za dlouhodobou podporu, díky níž můžeme tvořit tematické programy a materiály pro učení venku.

Dar LÍSCĚ

prostřednictvím darovacího formuláře DARUJME.CZ

S LÍSKOU v přírodě je prima. Podporujeme pedagogy a lektory, aby přenesli výuku co nejvíce ven, do školních zahrad a okolí školy. Poskytujeme náměty a příklady, co a jak venku učit. Zaměřujeme se na budování a využívání zahrad a propagujeme benefity kontaktu dětí s přírodou. Aktivně se věnujeme tématu ptáci, stromy, voda, fair trade, místní udržitelná ekonomika a potravinová soběstačnost. Připravujeme výukové programy a projektové dny, žákovské kampaně, akce pro rodiny s dětmi, veřejnost, osvětové kampaně, konference, semináře, kurzy a exkurze pro pedagogy. www.darujme.cz/projekt/1203070

V roce 2020 jsme z vašich darů získali 14.406 Kč.

Velmi si toho vážíme a DĚKUJEME.

Zprávy z LÍSKY

Po celý říjen jsme pokračovali v přípravě a realizaci projektových dnů a seminářů v programu Učíme se venku a Jak učit POLY. Zájem o učení venku je stále větší, vypadá to, že budeme venku učit i v dalších týdnech. Na první týden v listopadu připravujeme program pro žáky a studenty Vsetínské školy za lepší svět (pozvánka na str. 3).

Podpořte s námi povědomí o systému certifikace Fairtrade

Fairtrade Česko a Slovensko, jehož je Líška členem, spouští další kampaň na podporu zvýšení povědomí české a slovenské veřejnosti o systému certifikace Fairtrade a hodnotách, které reprezentuje: spravedlivá odměna za práci, zákaz dětské a nucené práce, pěstování šetrné k životnímu prostředí.

Tvářemi letošního ročníku jsou moderátorka **Adela Vinczeová**, herečka **Zuzana Kronerová**, kosmický inženýr **Jan Lukačevič** nebo publicista **Bohumil Kartous** a další. V klipech a v obrazových materiálech společně představí hlavní podstatu Fairtrade: že systém podporuje zranitelné skupiny farmářů z Latinské Ameriky, Afriky a Asie, že jim dává možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek a pomáhá jim rozvíjet jejich podnikání. „*Nechci, aby kvůli mé kávě nebo čokoládě musely na polích pracovat děti,*“ potvrzuje například publicista Bohumil Kartous. Budeme moc rádi, když kampaň pomůžete šířit a hodnoty Fairtrade maximálně zviditelnit. Na sociálních sítích **Facebook**, **Twitter**, **YouTube**, **Instagram** a na speciálních odkazech webových stránek **CZ** i **SK** najdete podklady, které můžete sami sdílet. Děkujeme.

Osvětová kampaň STROMY a MY 15. 9. – 31. 10. 2021

Posledního října jsme ukončili 11. ročník kampaně STROMY a MY.

Garantem byl Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště

Líška spolu s dalšími organizacemi připravila pro školy, organizace, děti i dospělé řadu programů.

Prostřednictvím webových stránek, sociálních sítí a rozesílky jsme poskytovali inspiraci, náměty, rady a informace k tématu. Na mnoha místech našeho regionu proběhly slavnosti a oslavy Dne stromů, výsadby dřevin, moštování a ochutnávky.

Do 2. ročníku soutěžní výzvy STROMY a MY se zapojilo více než 40 škol, organizací a rodin s dětmi. Nejvzdálenějšími účastníky byly školy z Plzně a Mnichu. Téměř polovina účastníků se do výzvy pustila již podruhé. V první polovině listopadu zašleme všem lískové pozdravení.

Pozvánky

AKREDITOVANÝ VZDĚLÁVACÍ WORKSHOP

Simulační a strategické hry

Význam a uplatnění strategických a simulačních her v neformálním vzdělávání i ve výuce.

2.
listopadu
2021

Akreditováno MŠMT v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků MSMT-15566/2018-2-479 ze dne 23. 5. 2018.

Srdčně vás zveme na vzdělávací akci, připravenou v rámci projektu „Zvyšování kvality neformálního vzdělávání MAS Hornolidešska“, s registračním číslem CZ.02.3.68/0.0/0.0/18_071/0016569, v rámci Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

TERMÍN: 2. listopadu 2021, zahájení v 9.00 hodin, ukončení v 16.00 hodin.
MÍSTO: Centrum Veronica Hostětín

ZAMĚŘENÍ: globální témata, ekologická výchova a sociální vztahy.

OBSAH:

- význam a uplatnění strategických a simulačních her ve výuce,
- praktické ukázky strategických her, vhodných především pro 7.–9. ročníky ZŠ a příslušné ročníky víceletých gymnázií,
- náměty na drobnější hry a ukázky simulací pro první stupeň ZŠ,
- sdílení zkušeností,
- zpětná vazba.

DOPORUČENO: pracovníci, dobrovolníci, lektori neziskových organizací, středisek ekologické výchovy, pedagogové středisek volného času a školních klubů

LEKTOR: Mgr. Tomáš Brabenec, Chaloupky Kněžice, www.chaloupky.cz

HODINOVÁ DOTACE: 8 hodin (1 hodina = 45 minut)

CENA: 1.550 Kč (zahnuje lektorné, stravu, organizační zajištění)
Členové LÍSKY a členských organizací Lísky, Klubu Lísky: 290 Kč

ORGANIZAČNÍ POKYNY:

- Během akce zohledníme aktuální nařízení a hygienická opatření.
- Stravování:** zajištěno v místě konání (bezmasé)
- Doprava:** individuálně (není ze strany LÍSKY zajišťována)
- Účastníci získají osvědčení.**
- S sebou: pohodlný oděv a obuv s ohledem na aktuální počasí, přezůvky do budovy. Část programu proběhne v terénu.
- Přihlášky zasílejte do 27. 10. 2021 – na adresu: infoevvo@seznam.cz**
- Informace:** Iva Koutná, 605 806 840
- Organizace v místě workshopu: Jitka Datinská, 771 123 394

LÍSKA, z.s., Dolní náměstí 429, 755 01 Vsetín • infoevvo@seznam.cz • www.liska-evvo.cz

ŽÁKOVSKÉ SYMPOZIUM O GLOBÁLNÍCH PROBLÉMECH

Vsetínské školy za lepší svět

8. ročník

KLÍČOVÁ TÉMATA: • Udržitelný rozvoj • Cíle udržitelného rozvoje •
• Odpovědná spotřeba – udržitelná móda •

Termín: pátek 5. listopadu 2021

Místo: Maštaliska – Vsetín, Horní náměstí čp. 3 a 4
Pořadatel: Město Vsetín - LÍSKA, z.s. - Klub ambasadorů fair trade
Partner: Agentura pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.

Žáci základních škol budou debatovat o globálních problémech současného světa.

Zveme týmy škol v počtu 5 žáků ze sedmých až devátých tříd a odpovídajících ročníků víceletých gymnázií (ideálně smíšené, kluky i holky).

DOPORUČENÍ A INFORMACE K AKCI:

Předpokládáme, že členové týmu budou aktivně řešit zadané téma, komunikovat, prezentovat a obhajovat své názory. Na místě bude připraveno malé občerstvení.

PŘIHLAŠOVÁNÍ do 1. 11. 2021 na
<https://forms.gle/nGS1oAWugWkFokM56>

INFORMACE:
Iva Koutná, 605 806 840
infoevvo@seznam.cz

Zúčastněné týmy získají certifikát.
Škola získá zajímavé materiály do výuky.

Program:

8.00 – 8.30 hodin

Prezence školních týmů.

8.30 – 9.00 hodin

Zahájení, ohlédnutí za vsetínskou kampaní 2013–2021, představení Klubu ambasadorů Fair trade.

9.00 – 10.30 hodin

Vzdělávací lekce, práce ve školních týmech.

11.00 – 11.30 hodin

Prezentace školních týmů.
Predání certifikátů.

Během akce budou pořizovány fotografie. Akce bude přizpůsobena aktuálním hygienicko-protiepidemickým opatřením.

Konference Vzdělávání o změně klimatu

4. listopadu on-line, připojit se tak můžete odkudkoli.

Na co a na koho se můžete těšit? Předně na přednášky a diskusi s předními odborníky na vzdělávání, výchovu a osvětu v oblasti změn klimatu.

Čeká nás představení nové publikace „Klima se mění – a co my? Proč a jak se učit o změně klimatu.“ jedním z autorů, Petrem Danišem. Připojí se k nám M. Pešek, jeden ze zakladatelů spolku Učitelů za klima, který se snaží tematizovat problematiku klimatické změny ve školství a prohloubit dialog mezi žáky a učiteli.

Těšit se můžete i na Petra Ajse Kucku, lektora Akademie ochrany klimatu, soběstačnosti a udržitelnosti a občanského aktivistu a další mluvčí.

Program naleznete i s přihláškami zde
www.toulcuvdvur.cz/akce/online-konference-environmentalniho-vzdelavani-hl-m-prahy-na-tema-vzdelavani-o-zmene-klimatu

Pečení kváskového chleba postaru

13. a 20. listopadu, 4. prosince 2021

www.facebook.com/Kosenka-288647035198149/
www.kosenka.cz

Nezisková organizace KORUNKA POMÁHÁ s ředitelem lázeňských hotelů ROYAL SPA a pod záštitou hejtmána Zlínského kraje Radima Holíše Vás srdečně zvou na benefiční akci

v sobotu 4. 12. 2021 v 19.00 hod.
v KD Elektra v Luhačovicích

KORUNKA POMÁHÁ

Vánoční koncert dětem

Patron koncertu: Majk Spirit

Večerem provází: Miloš Pokorný

Hosté večera: Markéta Konvičková, Martin Chodúr, Pavel Vítek, Věra Strbačková

Výtěžek z benefice věnujeme dětem a sociálně slabým rodinám.

Předprodáv vstupenek:
LÚHA - info v Luhačovicích, Keletiny Raška Adamová, Zlín

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 18/2021

strana 3

Inspirace a výzvy

Paleta barev

Podzimní badatelská rychlovka!

Na webu BADATELÉ najdete mimo jiné inspiraci přímo do výuky, nacvičte s žáky 3. badatelský krok – ZAZNAMENÁVÁNÍ POKUSU a vytvořte si k tomu vlastní pomůcku – barevnou fenologickou škálu.

Ve 3. kroku badatelského postupu se učíme zaznamenávat výsledky svého bádání. Podzimní barevné listí je velmi vděčným badatelským materiálem. Jak ale barevnost listů zaznamenat při dlouhodobém pozorování? Můžete se vyrobit vlastní fenologickou škálu!

JAK NA TO?

- Každý žák si na tvrdou čtvrtku papíru nakreslí malířskou paletu, vystříhne ji a opatří 15 čtverečky z oboustranné lepicí pásky.
- V průběhu fenologických pozorování se pokusí z pozorovaného stromu odebrat kousky listů co nejvíce barev.
- Paletu barev z listů lze vytvořit v jednu chvíli listů různých stromů nebo z jednoho stromu během dlouhodobého pozorování.

A pokud vás fenologické pozorování chytí, vřele doporučujeme vyzkoušet dlouhodobý badatelský projekt!

<https://badatele.cz/detail/cz/paleta-barev>

SLOVA JSOU DŮLEŽITÁ – je dobré naučit děti MLUVIT TAK, ABY JIM SLOVA POMÁHALA

Slova, která říkáme ostatním, ale I SOBĚ ovlivňují naše myšlenky. Naše myšlenky utvářejí náš život.

Tipy, hry, pomůcky a postupy pro rozvoj předškoláků a snadné učení malých školáků najdete na <https://jednoducheuceni.cz>

- 95% našich pocitů vyvolává to, co sami sobě říkáme. To vytváří naše myšlenky a naše myšlenky naše pocity, aktivitu, sebedůvěru, přístup k životu, úspěch, spokojenost, štěstí.
- „To nezvládnu. To nedám. To zas bude!“ a představa, jak všechno špatně dopadne, vede ke strachu, úzkosti, stresu, který blokuje práci, učení i myšlení. Naděje na úspěch prudce klesají.
- Proto je dobré příkladem učit děti pozitivnímu myšlení, mluvě i samomluvě.

NAŠE SLOVA OVLIVŇUJÍ NÁŠ ÚSPĚCH

Co říkáme, je důležité.

☹️ Neumím.	✗	😊 Chci se naučit ...
☹️ Nechápu to.	✗	😊 Jak na to?
☹️ To mi nejde.	✗	😊 Chybami se učím, chce to čas:)
☹️ Vzdám to.	✗	😊 Zkusím to znovu.
☹️ Takhle to stačí.	✗	😊 Dokážu i víc.
☹️ Tak dobrá nejsem.	✗	😊 Věřím si.

www.jednoducheuceni.cz <https://www.facebook.com/jednoduche.uceni/>

Hledáme eko-začátečníky i zkušené eko-matadory a vyzýváme vás: Máte na to?

Dáte DESET DEKA EKA každý týden?

Deset týdnů výzev a kroků k udržitelnějšímu životu doma i venku.

Výzvy snadné i složité. Někdy stačí otočit kohoutkem, jindy vás pošleme do ulic.

Hrábnete si do spížířny i do svědomí.

A děti vezměte s sebou, máme výzvy i pro ně.

Každý týden dostanete e-mailem balíček s čerstvou výzvou na nové téma.

Plnění je na vás, ale nenecháme vás v tom samotné. Na FB vám rádi pomůžeme my nebo spoluplniči.

Tak klikněte: www.DesetDekaEka.cz

Těšíme se ve výzvě na vás.

Organizátoři z Ekologického institutu Veronica.

P.S.: Velké věci začínají malými kroky. Když chcete změnit svět, musíte změnit nejdříve sebe.

Děkujeme za šíření výzvy.

GET THE KIDS OUTSIDE

TODAY I WANT TO BE...

- an ichthyologist!**
 - I'm going to study **fish**. I'll go to a pond, lake, river or ocean and see what I can spy in the water.
- an entomologist!**
 - I'm going to study **insects**. I'll find a sit spot in my backyard or local park and quietly observe insects' behavior.
- a hydrologist!**
 - I'm going to study the movement of **water**. When it rains, I'll go outside and see where the water goes. Does it create puddles or make streams?
- a geologist!**
 - I'm going to study **rocks**. I'll collect pebbles and rocks and look closely to see how they are similar and how they are different (color, texture, shape, size, etc.).
- a mycologist!**
 - I'm going to study **fungi**. Without touching, I'm going to look for mushrooms on the ground and fungus on the trees.
- an ornithologist!**
 - I'm going to study **birds**. I'll find a quiet spot outside and see how many birds I can see or hear, then try to identify any differences between them (color, call, behavior, etc.).

GET THE KIDS OUTSIDE

Zprávy z webu a tisku

Nejdůležitější událost roku. Co čekat od klimatického summitu COP26?

V předvečer klimatického summitu v Glasgow planeta směřuje ke katastrofickému oteplení o 2,7 stupně Celsia. Vrcholné setkání slibuje změnu směřování globální klimatické politiky. O čem se bude jednat — a co během summitu naopak nezazní?

V neděli 31. října začal COP26, označovaný za nejpodstatnější klimatický summit od uzavření Pařížské dohody v roce 2015. Ve skotském Glasgow se mezi koncem října a dvanáctým listopadem sejde na třicet tisíc lidí — kromě světových lídrů i občanská společnost či zástupci ekologických organizací. Hlavní cíle jednání jsou nasnadě: udržet oteplení planety pod jedním a půl stupněm Celsia, což je mez, kterou vědci pokládají za ještě relativně bezpečnou. Druhým cílem je záměr dospět do roku 2050 ke vzniku civilizace, jež nebude emitovat do atmosféry další uhlík.

Adam Rektor Polánek

Celý článek na <https://denikreferendum.cz/clanek/33289-nejdulezitejsi-udalost-roku-co-cekat-od-klimatickeho-summitu-cop26>

Světová škola

Světová škola je organizována programem Varianty společnosti Člověk v tísni ve spolupráci neziskovými organizacemi: ADRA, ARPOK.

Světová škola je místem, kde:

- globální témata tvoří přirozenou součást výuky a života školy;
- se žáci pod vedením týmu učitelů zabývají aktivně světovým děním a sledují aktuální vývoj v rozvojovém světě;
- žáci, učitelé i širší veřejnost získávají informace o globální problematice;
- žáci identifikují místní problémy s globálním přesahem a usilují o jejich řešení;
- je nejméně jedenkrát za rok ve spolupráci s místní partnerskou organizací uspořádána akce
- je společný cíl přispět k řešení vybraného problému.

Každá škola, která splní podmínky, může získat prestižní certifikát Světová škola, kterým se v současnosti pyšní 101 mateřských, základních a středních škol v ČR. Na velikosti školy nezáleží.

Zapojené školy našeho kraje najdete zde www.svetovaskola.cz/svetove-skoly-podle-kraju

Nově přibyla ZŠ Vlčnov. Gratulujeme!

Vše o programu najdete zde: www.svetovaskola.cz

Ekologická olympiáda středoškoláků ve Zlínském kraji

Od čtvrtka 21.10. až do soboty 23.10.2021 probíhalo u na Envicentru ve Vysokém Poli a ve Valašských Kloboukách krajské kolo Ekologické olympiády ve Zlínském kraji.

Téma olympiády znělo Obnova Krajiny. Soutěž je třídní mezi sebou zápolí tříčlenná družstva. Studenti plní jak teoretické úkoly tak i praktické. Součástí je vždy motivační přednáška, exkurze, recesní scénka na dané téma, které letos znělo Řekni, kde ty ryby jsou... Splnění úkoly a své návrhy řešení musí nakonec obhájit před porotou.

V letošním 27. ročníku soutěžilo 8 družstev ze SŠ zlínského kraje. Vítězným družstvem se stalo Gymnázium Zlín - Lesní čtvrť, na druhém místě bylo Gymnázium Uherské Hradiště a třetí skončila Střední škola zemědělská a přírodovědná z Rožnova pod Radhoštěm. Vítězům gratulujeme a všem ostatním děkujeme za účast. Velké díky patří i ostatním organizacím, které soutěž podpořily, nebo se podílely na organizaci a je to Gymnázium Valašské Klobouky, Zlínský kraj, Město Valašské Klobouky, Muzeum Beskyd Frýdek- Místek, Katedra Geoinformatiky, PŘF, Univerzita Palackého.

Envicentrum Vysoké Pole je hlavním koordinátorem celé soutěže.

Káva je nejdůležitější zemědělskou komoditou světového obchodu mezi globálním Severem a Jihem

Po ropě je druhou nejvýznamnější vývozní surovinou světa. Káva, jako bývalý „koloniální produkt“, nám nejlépe ukazuje nespravedlivé podmínky panující na světovém trhu a je průkopníkem fairtradových produktů. V České republice je fairtradová káva na trhu od roku 2004.

Zakoupením kávy se známkou FAIRTRADE významně přispějete ke zlepšení životních a pracovních podmínek drobných pěstitelů kávy v zemích globálního Jihu a k jejich adaptaci na měnící se klimatické podmínky a podpoříte ochranu životního prostředí.

80 % kávy produkuje 25 milionů drobných pěstitelů, kteří vlastní méně než 10 hektarů půdy. Mnozí z nich mají na živobytí méně než 2 dolary denně, často žijí v odlehlých oblastech a čelí četným problémům. Fairtrade je komplexní koncept, který pomáhá drobným pěstitelům vymanit se z této spirály.

Zapojení do systému Fairtrade pomáhá pěstitelům zefektivnit jejich pěstování a bojovat proti dopadům klimatické krize.

Na kávové farmě CENFROCAFE v Peru bojují se škůdci a novými chorobami, které napadají a ničí jejich rostliny.

Díky školení, které poskytuje Fairtrade, nově využívají přírodní hnojiva, přešli na pěstování odolnějších odrůd rostlin, diverzifikovali své plodiny a efektivněji využívají vodu.

Více se dozvíte na www.fairtrade.cz/kava

Učíme se venku

Spojujeme učitele, rodiče i odborníky. Chceme, aby se každé dítě v ČR rozvíjelo zdravě díky tomu, že si hraje a že se učí v podnětném prostředí venku.

Že výuka venku, v přímém kontaktu s přírodou a se světem, přináší dětem mnoho výhod, jednoznačně potvrzuje praktická zkušenost ze škol i odborný výzkum. Učení venku je názornější, zlepšují se vzdělávací výsledky, roste motivace dětí k učení, posiluje se jejich zdraví – to jsou jen některé z jasných benefitů tohoto přístupu.

Přesto učení se venku, mimo třídu a budovu školy, není příliš rozšířeno. Učitelé a školy vydávající se cestou učení venku musí překonávat řadu překážek, organizačních, metodických i legislativních. Tyto překážky se nezdají tak velké, když znáte ty správné triky, jak se s dětmi venku učit a jak takovou výuku zorganizovat. Jsme tu proto, abychom vám s tím pomohli.

Na webu www.ucimesevenku.cz poznejte 7 dobrých důvodů:

PROČ se učit s dětmi venku.

Inspirujte se, CO a JAK učit venku v různých předmětech.

Seznamte se s učiteli a řediteli, kteří venku učí.

Zjistěte, jaké pomůcky není třeba kupovat.

Vyzkoušejte osvědčené aktivity pro učení venku. Přijďte na seminář.

Saňte se součástí i uzavřené skupiny **UČÍME se VENKU na facebooku!**

Sdílejte na webu či na facebooku také vaše příběhy a zkušenosti.

Doporučte tyto stránky přátelům a kolegům.

V přírodě začíná barevný bál.

Náměty na podzimní aktivity venku.

<https://ucimesevenku.cz/kurz-10krokuven-podzim2021/>

SEZNAM NEJLEKČÍ NA CELÝ ROK

<https://ucimesevenku.cz/lekce-ktere-vas-vytahnou-ven/>

METODIKY UČÍME se VENKU

www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

Učíme se venku s LÍSKOU

Pracujeme na 4 nových programech Učíme se venku s LÍSKOU pro MŠ, ŠD, I. stupeň ZŠ a SVC.

Pro pedagogy vznikne nová metodika s ověřenými náměty pro jednotlivá roční období.

Hrazeno v rámci projektu Ministerstva životního prostředí 2021.

Sledujte náš web, facebook a rozesílku..

7 DŮVODŮ, PROČ UČIT VENKU

1. Děti učení venku baví

Učení venku je názorné, třírozměrné a pestré. Přináší mnoho nových podnětů nejen pro naše smysly, ale i pro naše myšlení.

2. Zvyšuje zájem o učení

Spojení se skutečným světem přináší pocit smysluplnosti učení. Roste pocit uspokojení z vlastního učení. Snižuje se počet absencí.

3. Zlepšuje vzdělávací výsledky

Co se naučíme skrze zážitky venku, se v mozku ukládá hlouběji a snadněji se vybavuje. Kontakt s přírodou zlepšuje pozornost a soustředění.

4. Podporuje zdraví dětí

Pobyt a pohyb venku snižuje nadváhu a obezitu, zlepšuje fungování imunitního systému a snižuje počet nemocí.

5. Děti i učitelé jsou spokojenější

Kontakt s přírodou významně přispívá k duševnímu zdraví a pohodě. Snižuje stres, úzkosti a deprese.

6. Posiluje vztahy mezi dětmi i s učiteli

Venku děti rozvíjí nejen své znalosti, ale současně i emoční a sociální inteligenci. Snižují se důvody ke vzniku agresivity a násilí.

7. Učit venku je přirozené

Děti se učily venku více než 99% lidské historie. Jsou na to připravené.

The infographic features a central blue arrow pointing right with the text "Učíme se venku". Surrounding it are several circular icons with text:

- Proč učit venku**: Accompanied by a book icon.
- Lekce a pracovní listy volně ke stažení**: Accompanied by a book icon.
- Jak si vyrobit a nekupovat pomůcky**: Accompanied by a paper bag icon.
- On-line kurzy**: Accompanied by a laptop and smartphone icon.
- Videa a příklady z praxe**: Accompanied by a video player icon.
- Festival Učíme se venku**: Accompanied by an icon of people sitting on the grass.
- Semináře po celé ČR**: Accompanied by a map of the Czech Republic.
- Podporující komunita na sítích**: Accompanied by Facebook and Instagram icons.

At the bottom, the website www.ucimesevenku.cz is listed.

Udržitelný rozvoj

CÍLE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kdo ušil naše tričko? Kdo vypěstoval kávu, kterou pijeme? Kdo nakupuje české zbraně? Kdo prodává v obchodu dole na rohu? Kam mizí naše odpadky? Kdy vás naposledy požádal na ulici někdo o peníze? Proč se potýkáme s čím dál tím většími suchy a hrozivějšími povodněmi? Pokud si na tyto otázky odpovíme, zjistíme, že náš svět je propojený víc, než si myslíme.

Více než kdy dřív tak platí citát Johna Donneho, který již v roce 1624 pronesl, že "Žádný člověk není ostrov sám pro sebe". Z toho pro nás vyplývají nejen nové příležitosti, ale i výzvy.

Proto se téměř všechny státy světa, zástupci občanské společnosti, podnikatelské sféry, akademické obce i občané ze všech kontinentů rozhodli najít cestu jak těmto výzvám, jež souvisejí s rozvojem našeho světa, společně čelit.

Výsledkem této snahy jsou Cíle udržitelného rozvoje. Jedná se o dokument schválený členskými státy OSN.

Jednotlivé cíle naznačují oblasti a ukazují směry, kterými bychom se měli v následujících 15 letech vydat, pokud chceme přispět k rozvoji, který nebude probíhat na úkor společnosti ani přírody. Takovému rozvoji, který naplní potřeby současné generace bez toho, aniž by ohrozil životní podmínky generací dalších. Dokument obsahuje 17 cílů, kterých by mělo být dosaženo do roku 2030.

Konkrétní seznam všech cílů je a jejich podrobný popis naleznete v levém sloupci pod čísly jednotlivých cílů a na webových stránkách Informačního centra OSN. Pod každým cílem naleznete kromě nejdůležitějších informací a zajímavostí také tematický Metodický balíček www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/, který je určen především pedagogům pro práci s tématem ve výuce.

Cíle se se věnují těmto tématům:

Globální rozvojové vzdělávání

Globální rozvojové vzdělávání je celoživotní vzdělávací proces, který vede k porozumění ekonomických, sociálních, politických, environmentálních a kulturních procesů, které čím dál více ovlivňují životy lidí v globalizovaném světě. Rozvíjí dovednosti a podporuje vytváření hodnot a postojů tak, aby lidé byli schopni a ochotni aktivně se podílet na řešení lokálních a globálních problémů. (definice dle Národní strategie)

Globální rozvojové vzdělávání směřuje k přijetí zodpovědnosti za vytváření světa, kde mají všichni lidé možnost žít důstojný život.

HLAVNÍ TÉMATA GRV:

Globalizace a vzájemná závislost jednotlivých částí světa

- ekonomická globalizace včetně světového obchodu a etického spotřebitelství,
- kulturní, sociální a politická globalizace,
- migrace ve světě,
- mezinárodní instituce

Lidská práva

- základní lidská práva,
- dětská práva a práva seniorů,
- rovné příležitosti a tolerance k jinakosti,
- demokracie a dobré vládnutí,
- rovnost mužů a žen

Globální výzvy

- odstranění chudoby a nerovnosti,
- vyšší míra vzdělanosti,
- zdraví obyvatel,
- potravinové zabezpečení,
- přístup k nezávadné/pitné vodě,
- životní prostředí a klimatické změny,
- populační růst,
- mírová řešení konfliktů,
- odstranění digitální nerovnosti

Humanitární pomoc a rozvojová spolupráce

- rozvoj, jeho pojetí a kulturní podmíněnost,
- cíle udržitelného rozvoje,
- historie, motivy, principy humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktéři mezinárodní humanitární pomoci a rozvojové spolupráce,
- aktivity České republiky a EU v oblasti humanitární pomoci a rozvojové spolupráce

Strategie GRV a osvěty o globálních souvislostech 2018–2030 ke stažení ZDE:

<https://arpok.cz/co-delame/globalni-rozvojove-vzdelavani/>

Možnosti zapojení škol najdete zde: <https://arpok.cz/pro-pedagogy>

Doporučené odkazy, videa a publikace

Cíle udržitelného rozvoje (SDGs)

17 Cílů udržitelného rozvoje (SDGs) představují program rozvoje na následujících 15 let (2015–2030) a navazuje na úspěšnou agendu Rozvojových cílů tisíciletí (MDGs). Více podrobných informací, studijní materiály, akční manuály a mnoho dalších zdrojů na ústřední stránce OSN k SDGs 17 Goals to Transform Our World. Najdete zde i odkazy na stahování ikon, publikací i filmů k SDGs v češtině.

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

Největší lekce pro svět – jak se každý můžeme zapojit?

Organizace spojených národů vyhlásila 17 cílů udržitelného rozvoje, které musíme splnit do roku 2030. To však OSN nezvládne sama a potřebuje pomoc každého z nás. Jak se zapojit?

www.osn.cz/osn/hlavni-temata/sdgs/

www.youtube.com/watch?time_continue=73&v=bFWSFJTjP9E&feature=emb_logo

Co jsou to Cíle udržitelného rozvoje? Co je to udržitelný rozvoj?

A jak může pomoci každý z nás? Informační video vzdělávacího programu

Opravdový svět, Adra, o.p.s. www.youtube.com/redirect?event=video

www.adra.cz/opravdovysvet

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

Akreditované vzdělávací programy LÍSKY a členských organizací:

Pro školy a školská zařízení i neziskové organizace připravujeme akreditované vzdělávací programy, vč. ONLINE formy:

TÉMATA VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ:

- Studium k výkonu specializované činnosti v oblasti environmentální výchovy – školní koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SŠ, SVČ.
- Rozšiřující studium pro školní koordinátory EVVO.
- EVVO v kostce.
- Učíme se venku.
- Učíme se s POLY (polytechnické vzdělávání) – MŠ, ŠD, SVČ.
- Formy a metody výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti (polytechnické vzdělávání).
- Badatelsky orientovaná výuka – ZŠ.
- Projektová a tematická výuka v EVVO – ZŠ, SŠ.
- Školní přírodní zahrada – plánování a budování, praktická péče o zahradu s dětmi, využití ve výuce, vč. proškolení týmu k využití nové zahrady či prvků.
- Projektové dovednosti (nejen) v EVVO.
- Ekologizace provozu školy v praxi.
- Výtvarné, rukodělné a řemeslné činnosti.
- Osobnostně sociální rozvoj pedagogů.
- Lektorské dovednosti.
- Tematická exkurze za příklady dobré praxe (přírodní zahrada, farma, polytechnika apod.).

Pro neziskové organizace nabízíme workshopy a konzultace:

- strategické plánování
- práce s veřejností, s médii, prezentační dovednosti, marketing
- facilitace malých skupin a plánování

Akci zajistíme i na míru pro skupiny pedagogů z jedné či více škol, např. v rámci projektu MAPII. Pro účastníky vzdělávání nabízíme i metodiky, pomůcky a další materiály.

Informace a přihlášky: infoevvo@seznam.cz

V LÍSCĚ Vám poradíme:

- Jak se zapojit do zajímavých projektů pro školu či organizaci.
- Jaká je nabídka vzdělávacích programů v našem regionu i mimo něj. Připravíme či vyhledáme pro vás vzdělávací program na míru.
- Jaká je nabídka regionálních osvětových akcí, kampaní, soutěží a jak se do nich zapojit.
- Kde získat finanční zdroje.

Zajistíme konzultace k tématům:

- strategické plánování,
- komunitní rozvoj, facilitace veřejných setkání,
- příprava a zpracování projektové žádosti na získání finančních zdrojů, vč. tzv. „ŠABLON“,
- realizace konkrétních akcí a programů pro různé cílové skupiny, vč. aktivit do tzv. „ŠABLON“ či implementaci Místních akčních plánů rozvoje vzdělávání,
- **přírodní zahrada** – plánování, podíl na zpracování projektové dokumentace, vč. architektonických návrhů, výběr prvků, didaktické využití pro aktivity s dětmi, proškolení pedagogů apod.,
- zelené úřadování.

Kontakt: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz

Programy a služby LÍSKY a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

■ **Knihovna LÍSKY:** publikace a metodiky z oblasti EVVO, pedagogiky a didaktiky, lektorských dovedností, řízení neziskových organizací, volnočasových aktivit, ochrany přírody a krajiny i z dalších oblastí. **Výpůjční doba v otvíracích hodinách kanceláře LÍSKY,** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna

■ Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě MRKEV** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Veškeré informace o podmínkách registrace naleznete na:

www.pavucina-sev.cz, sekce Pro školy.

Krajským koordinátorem ve Zlínském kraji je **ALCEDO** – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace, alcedo@alcedovsetin.cz

Škola pro udržitelný život

Škola pro udržitelný život v roce 2021–2022

Je škola, která aktivně mění své okolí, pomáhá žákům vytvářet si vztah k místu, dává žákům slovo, připravuje je na skutečný život, je otevřená komunitě a mění svět k lepšímu.

Představujete si takto svoji školu? **Každá základní nebo střední škola** se může stát školou pro udržitelný život!

Žáci těchto škol spolu s dalšími partnery z obce přemýšlí o tom, co mohou udělat pro rozvoj své obce nebo okolí školy. Spolu pak postupně realizují navržené změny a tím mění k lepšímu místo, kde žijí a učí se (naplňují **místní Agendu 21**).

Vše se děje s ohledem na udržitelný rozvoj místa i světa a je tak praktickým příkladem naplňování **Cílů udržitelného rozvoje 2015–2030** (Sustainable Development Goals – SDGs) a **Strategického rámce České republiky 2030** na místní úrovni.

Ve Zlínském kraji je do programu zapojena ZŠ Huslenky, od září 2021 ZŠ Rožnov p.R., Videčská.

Ministerstvo životního prostředí

Tento projekt je spolufinancován Státním fondem životního prostředí ČR na základě rozhodnutí ministra životního prostředí. www.mzp.cz www.sfrp.cz

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 18/2021

strana 8

Výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy

■ LÍSKA, z.s.,

www.liska-evvo.cz

Financování možné i z tzv. „ŠABLON“.

INFORMACE:

infoevvo@seznam.cz, 605 806 840

VÝUKOVÉ PROGRAMY LÍSKY PRO MATEŘSKÉ A ZÁKLADNÍ ŠKOLY, ŠKOLNÍ DRUŽINY

Z farmy na náš stůl, aneb zdravě hravě o původu a zpracování potravin

Ve dvouhodinovém programu se děti prostřednictvím velké deskové hry seznámí s důležitými pravidly při přípravě a skladování potravin a připraví si zdravou svačinku.

Místo konání: třída s přístupem k vodě (mytí rukou, nádobí)

Doporučeno: I. stupeň ZŠ (1.–3. ročník), ŠD

Počet účastníků: 15–30

Rozsah: 2 hodiny

EXKURZE LÍSKY NA FARMY A K REGIONÁLNÍM VÝROBCŮM

Po vzájemné dohodě zahrnuje dopravu autobusem, komentovanou exkurzi, praktickou činnost, ochutnávku produktů a tematický výukový blok.

Místo konání: farma, dílna či provozovna výrobce s ohledem na dostupnost.

Doporučeno: I. i II. st. ZŠ, ŠD

Počet účastníků: 1–2 třídy

Rozsah: min. 90 minut + cesta tam a zpět

Cenu stanovíme po upřesnění programu a trasy exkurze, v návaznosti na počet žáků.

Vhodné i jako projektový den mimo školu v rámci tzv. ŠABLON II a III.

PROGRAM S LÍSKOU PRO ŠKOLU V PŘÍRODĚ, ADAPTAČNÍ POBYT ČI ŠKOLNÍ VÝLET

Po vzájemné dohodě zahrnuje:

- farmářskou stezku – farmářský den,
- stezku objevování přírody – Učíme se venku,
- tematický výukový program, např. VODA – život v každé kapce, Odkud se bere jídlo, Můj den na farmě, Z farmy na náš stůl, Učíme se s POLY,
- terénní exkurze do okolní přírody či na farmu,
- další témata dle potřeby MŠ či ZŠ.

Rozsah programu přizpůsobíme plánu školy.

Cenu stanovíme po upřesnění programu, v návaznosti na počet žáků.

PROJEKTOVÉ DNY S LÍSKOU PRO MŠ, ZŠ A ŠD

www.liska-evvo.cz/doc/projektove-dny

Tematický projektový den ve škole i mimo ni na podporu projektové výuky. Přispívá k rozvoji osobních a sociálních kompetencí dětí a žáků.

Zaměření projektové výuky:

- regionální vlastivěda, interpretace místního dědictví,
- regionální udržitelná ekonomika (zemědělství, řemesla) – doporučujeme Školní farmářský den,
- polytechnika, přírodovědná gramotnost (zahradá, voda, odkud se bere jídlo, učení venku, cíle udržitelného rozvoje),
- další dle potřeby MŠ či ZŠ.

Součástí programu je i dodání agendy dle individuální dohody mezi školou a Lískou.

Cenu stanovíme po upřesnění programu. Vhodné pro tzv. ŠABLONY II i III.

Školní farmářský den

Hlavními tématy celodenního projektového dne je zemědělství, původ jídla, význam sezónních a místních surovin pro přípravu pokrmů, zdravá výživa, zdravý životní styl, regionální produkty, podpora a rozvoj trhu a odbytu biopotravin, místní udržitelná ekonomika, potravinová soběstačnost a bezpečnost.

Dopolední část je zaměřena na vzájemné sdílení a učení („dětí – dětem“), odpolední část jako prezentace výstupů práce dětí rodičům a veřejnosti. Do obou částí programu jsou vloženy ukázky práce farmářů, potravinářských výrobců a řemeslníků.

Místo konání: venkovní areál školy, příp. obce

Doporučeno: ZŠ, příp. MŠ a ZŠ

Škola získá metodiku s příklady dobré praxe, metodickou podporu během přípravy i realizace. Domluvíme účast regionálních výrobců, zajistíme aktivity do programu i propagaci.

VODA – život v každé kapce

Zvýšení znalostí a dovedností v oblasti hospodaření s vodou, příčiny a dopady ohrožení vody, spotřebitelské chování a zodpovědné hospodaření s vodou.

Pedagog získá metodiku a pracovní listy pro práci s žáky před a po výukovém programu, v souladu s projektovou výukou. **K zapůjčení (za manipulační poplatek) je sada pomůcek pro terénní pozorování u vody.**

6. ročník: CESTA VODY • 7. ročník: VODA V KRAJINĚ • 8. ročník: SPOTŘEBA VODY

Místo konání: učebna, laboratoř

Doporučeno: II. stupeň ZŠ a víceletých gymnázií • **Počet účastníků:** třída

Rozsah: min. 1 hodina + domácí práce žáků před výukovým programem (VP), VP (min. 1 vyučovací hodina) s lektorem, aktivní práce žáků po VP.

Učíme se s POLY

Učíme se venku

Rozvoj přírodovědné gramotnosti a polytechnických znalostí a dovedností – objevování a pozorování pestré přírody kolem nás.

Společný motivační úvod, 4 a více stanovišť s úkoly (hmyz, ptáci, stromy, semínka, půda, voda, tvary, příběhy jídla, tvoření apod.), hodnocení.

Místo konání: zahrada, venkovní areál školy

Doporučeno: MŠ, I. st. ZŠ, ŠD • **Počet účastníků:** do 60 dětí

Rozsah: 4 vyučovací hodiny (4 x 45 minut)

Denní a pobytové výukové programy, projektové dny a exkurze pro školy připravují:

- **ALCEDO – středisko volného času Vsetín**
www.alcedovsetin.cz
- **Centrum ekologické výchovy Žabka při SVČ Klubko Staré Město,**
www.cevzabka.xf.cz/vp.html
- **Centrum Veronica Hostětín,**
www.hostetin.veronica.cz/skoly
- **Dům dětí a mládeže ASTRA Zlín**
www.ddmastra.cz/vyukove-programy
- **Envicentrum Pro krajinu Vysoké Pole,**
www.prokrajinu.eu
- **Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín,**
www.muzeumvalasko.cz
Hvězdárna Vsetín
www.hvezdarna-vsetin.cz
- **Park ROCHUS, o.p.s., Uherské Hradiště,**
www.parkrochus.cz
www.skanzenrochus.cz
- **Přírodovědné centrum Trnka při DDM Šikula Uherské Hradiště,**
www.ddmsikula.cz
- **Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty, Veselí nad Moravou,**
www.bilekarpaty.cz/vis

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na
www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas

- **Klimatická soutěž CO2 liga.**
Celoroční program o ochraně klimatu pro 2. stupeň ZŠ/SŠ.
www.CO2liga.cz

Projekty a kampaně (nejen) pro školy a skupiny dětí

- **Badatelsky orientované vyučování,**
<http://badatele.cz/cz>
- **Fairtradová škola**
www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

- **Globální rozvojové vzdělávání,**
www.globalnirozvojovevzdelavani.cz
- **GLOBE – dlouhodobý vzdělávací program,**
<https://globe-czech.cz/cz>
- **Jeden svět na školách (mediální vzdělávání),**
www.jsns.cz
- **Mezinárodní program Ekoškola,**
<https://ekoskola.cz/cz>
- **Odpovědná škola**
www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola
- **Skutečně zdravá škola,**
www.skutecnezdravaskola.cz
- **Světová škola,**
www.svetovaskola.cz
- **Škola pro udržitelný život,**
www.skolaprozivot.cz
- **Žakovské parlamenty,**
www.skolaprodemokracii.cz

Publikace, časopisy, učební pomůcky a další pomocníci

Publikace z edice LÍSKY Oříšek

■ Jak učit POLY.

Podpora rozmanitých forem a metod výuky k rozvoji přírodovědné gramotnosti v MŠ (polytechnické vzdělávání, EVVO).

Průvodkyní programu je skřítková holčička POLY, která vás provede tématy **voda, země, vzduch, slunce a zahrada**. Připraven je akreditovaný vzdělávací program pro pedagogy, projektový den pro MŠ či ŠD, metodické a pracovní listy s náměty a návody na praktické aktivity, 5 sad pomůcek.

Informace a objednávky:
infoevvo@seznam.cz, 605 806 840
www.liska-evvo.cz/doc/jak-ucit-poly-6

■ Objevujeme a pozorujeme přírodu se skřítkem Lískáčkem, Lenka Pavelčíková, cena 150 Kč.

Objednávky na infoevvo@seznam.cz.
Účtujeme poštovné.

Publikace DDM Šíkula Uherské Hradiště, zdarma ke stažení na
<http://ddmsikula.cz/index.php/1936-2/>

■ Nabídka interaktivních výstav ze Střediska volného času Klubko Staré Město www.cevzabka.xf.cz/interaktivni_vystavy.html

Pestrost ptačího světa – www.cevzabka.xf.cz/ptaci_svet.html

Bez vody není život – www.cevzabka.xf.cz/voda.html

Příroda a ekologie ve městě – www.cevzabka.xf.cz/priroda_mesto.html

Život s hmyzem – www.cevzabka.xf.cz/hmyz.html

Krajina v proměnách – www.cevzabka.xf.cz/krajina.html

■ Ben Já Mína a stromy

Inspirativní metodická příloha k říjnovému číslu časopisu Ben Já Mína.

Je to již dvacátá šestá metodika od začátku vydání časopisu (nejen) pro skautské předškoláky – benjamínky. Přílohu si můžete vytisknout nebo přečíst online

<https://benjamina.skaut.cz/wp-content/uploads/2021/09/BJM-6-1-rijen-Stromy-METODIKA.pdf>

■ FOTOSYNTÉZA – Proč mění listy na podzim svou barvu, proč opadají?

Stručná animace děje pro děti,

www.youtube.com/watch?v=ujikb7QWmOE

■ Nová kniha **123 nových tipů do výuky**, Andrea Tláskalová ze ZŠ Zbiroh.

<https://badatele.cz/detail/cz/123-tipu-pro-vyuku-ktera-bavi-deti-i-ucitele>

■ 7 filmů a pořadů, které vás odnaučí plýtvat jídlem

<https://zachranjidlo.cz/8214/6-filmu-ktere-vas-odnauci-plytvat-jidlem/>

■ Kniha **Skřítek Kompostík a jeho kamarádi**, Miluška Štefanová, příběhy z jedné zahrady, nakl. Pointa

■ METODIKY UČÍME se VENKU

<https://ucimesevenku.cz/sady-ven/>

Objednávejte v e-shopu www.chaloupky.cz/ucime-se-venku/

■ Jděte VEN, inspirativní náměty pro pobyt venku,

www.jdteven.cz

■ CITIZEN SCIENCE – Občanská věda v České republice neboli vědecký výzkum prováděný dobrovolníky nevědci.

Zajímá vás věda, chcete se jí věnovat, ale přitom už nechcete studovat? Přidejte se k nějakému projektu občanské vědy. Stanete se tak spolupracovníkem profesionálních vědců, ale hlavně posunete své vědění zase dál.

Databázi projektů, náměty pro školy, děti a rodiny najdete zde

www.citizenscience.cz

Publikace **Klima se mění – a co my?**

Co funguje a co spíše škodí, když chceme učit o klimatické krizi? V nové publikaci shrnujeme podrobná doporučení pro rozvoj klimatického vzdělávání v ČR.

Publikace je umístěna na vznikajícím webu Učím o klimatu, kde brzy bude přibývat různorodá podpora pro učitele. I tento počín bude stát za to a jedinečný je už tím, že za ním stojí partnerství řady organizací.

Publikaci najdete zde: <https://ucimoklimatu.cz/publikace/>

Můžete sdílet post na FB:

<https://www.facebook.com/EkoskolaCZ/posts/10159394926485941>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Muzeum v přírodě Rochus, www.skanzenrochus.cz
- Muzeum regionu Valašsko, www.muzeumvalassko.cz
- 14115 Baťův institut Zlín, www.14-15.cz
- Muzeum Jihovýchodní Moravy ve Zlíně, www.muzeum-zlin.cz
- Valašské muzeum Rožnov p. R., Valašský rok, www.vmp.cz
- Informační centrum Velké Karlovice, www.velkekarlovice.cz/informacni-centrum
- Zvonice Soláň, <https://www.zvonice.eu/>

Zelené okénko

Zelené úřadování

Zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a nakupování. Více na www.veronica.cz

Zelené nakupování

Způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd. Více na www.veronica.cz či www.umenivibirat.cz

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu poradí Ekologický institut Veronica www.veronica.cz/?id=418
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku: www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín, <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- Ekozahrady, <http://barevnezahrady.cz/ekozahrady/>
- Osivo vhodné pro přírodní zahradu nakoupíte na webu www.permaseminka.cz, nebo <https://www.permaland.cz/>
- Na webu LÍSKY najdete odkaz **Jak na školní přírodní zahradu**, www.liska-evvo.cz/doc/jak-na-skolni-prirodni-zahradu
Poradíme vám, jak na školní zahradu krok za krokem: plánování, zpracování projektu, výběr správných prvků pro přírodní zahradu, úprava, využití pro výuku i volnočasové aktivity, vč. architektonických návrhů zkušených architektů, zapojení rodičů a dalších partnerů. Poskytneme či zapůjčíme publikace a pomůcky.
- Časopis Školní zahrada.
Prostřednictvím webu www.skolni-zahrada.cz můžete dostávat zdarma **časopis Školní zahrada**. V tištěné verzi vychází jako příloha časopisu Bedrník. Na webu najdete mimo jiné i interaktivní **mapu školních zahrad**, kam můžete přidat i tu vaši.
- Semínkovna – sázej, sklízej, sdílej
Tak jako se v knihovně půjčují knihy, semínkovna nabízí osivo do vaší zahrádky. Tak jako se do knihovny knihy po přečtení vracejí, tak i při sklizni vaší zeleniny myslte na sdílení sklizených semínek v semínkovně...
Semínkovna = osivo ke sdílení
Iniciativa vznikla v ČR v roce 2015 na podporu svobodného sdílení osiva, semenaření a přírodního zahradničení. Vzorem jí byly francouzské Les Grainotheques a americké The Seedbanks.
Semínkovny, ať už je to skříňka, košíček, krabička ap., jsou místem, kde zahradníci mohou mezi sebou bezplatně sdílet osivo ze svých zahrádek. Osivo by mělo být výhradně v „Bio“ kvalitě, tedy nemořené a z chemicky neošetřovaných rostlin. Mělo by jít o výsledek domácího semenaření. Semínka jsou nabízena bezplatně v malých dávkách pouze pro osobní spotřebu. <https://seminkovny.com/>
V našem regionu najdete Semínkovnu:
Základní škola Vsetín, Rokytnice
Kontakt: Semínkovna, ZŠ Vsetín, Rokytnice 436, 755 01 Vsetín
e-mail: seminkovnavsetin@centrum.cz
Centrum Veronica Hostětín
Kontakt: Centrum Veronica Hostětín, č.p. 86, 687 71 Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
Semínkovna Zlín
Family Pointu Zlín na třídě Tomáše Bati 204 (bývalá Knihovna Františka Bartoše).
www.facebook.com/groups/SeminkovnaZlin/

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky, bezobalu

■ Lískový web
www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky
www.regionalni-znacky.cz

■ Kam ve Zlínském kraji pro regionální výrobky – váš rozcestník pro nákupy regionálních výrobků. Najdete zde přehled téměř 300 farmářů a výrobců ze Zlínského kraje seskupených podle jednotlivých kategorií (mléko, maso, vejce, pečivo, ovoce, zelenina, potravinové doplňky aj.), ale také seznam tradičních řemeslníků, držitelů regionálních značek.
www.vyrobyzkraje.cz

■ Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopaníc, o.p.s. se sídlem ve Starém Hrozenkově má na svém webu **Tržnici regionální ekologické produkce ekofarem a výrobců biopotravin Zlínského kraje a Hodonínska. NOVÝ REGIONÁLNÍ KATALOG BIOPOTRAVIN A EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ PRO SPOTŘEBITELE „Kam pro bio ve Zlínském kraji a na Hodonínsku“**
www.iskopanice.cz

■ Mapa českých biopotravin,
<https://kde.lovime.bio/>

LÍSKA je

- členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**,
- členem **Fairtrade Česko a Slovensko**,
<https://www.fairtrade-cesko.cz/#!>
- místním podporovatelem **Fairtrade**,
http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Fairtrade (Spravedlivý obchod)

Systém Fairtrade a známka FAIRTRADE

Známka FAIRTRADE označuje výrobky, které splňují sociální, ekonomické a environmentální standardy nastavené mezinárodní organizací Fairtrade International. Zákazníky informuje o tom, že pěstitelé dostali za svou práci spravedlivou a stabilní výkupní cenu, která pokrývá náklady na udržitelné pěstování. Nákupem výrobků s označením FAIRTRADE tak zákazníci přispívají ke zlepšování životních podmínek drobných pěstitelů v zemích globálního Jihu (takzvaných rozvojových zemích). Kromě odpovídající výkupní ceny dostávají pěstitelé zapojení do systému Fairtrade ještě fairtradový příplatek, který mohou použít k investicím do rozvoje svých farem a svých komunit, a to na základě demokratického rozhodování členů komunity.

Fairtrade Česko a Slovensko, z.s.,

je platformou organizací občanské společnosti, které se zabývají etikou obchodu, globálním rozvojem, udržitelnou spotřebou, ochranou životního prostředí a lidských práv. Již od roku 2004 pracujeme na zvyšování informovanosti o principech a smyslu systému Fairtrade. V České republice a na Slovensku zastupujeme globální organizaci Fairtrade International, jsme garantem vysoké kvality a důvěryhodnosti ochranné známky FAIRTRADE. Monitorujeme český a slovenský trh s fairtradovými výrobky a podporou uvědomělé spotřeby napomáháme k tomu, aby se fairtradové výrobky v co nejvyšší míře dostávaly do obchodní sítě v ČR a na Slovensku. Vedle spolupráce s obchodníky působíme také na širokou veřejnost, a to prostřednictvím aktivit, na kterých se podílíme, jako jsou kampaně Fairtradová města, Fairtradové školy nebo happening Férová snídaně. Více na www.fairtrade-cesko.cz.

Fairtrade Česko a Slovensko přináší novinky ze světa Fairtrade

Dopady na pěstitele a situaci celkově sledujte na webových stránkách a sociálních sítích Fairtrade Česko a Slovensko
<https://fairtrade-cesko.cz/>

TŘI MOŽNOSTI PODPORY FAIRTRADE:

SPOTŘEBOU

OSVĚTOU

VZDĚLÁVÁNÍM

Kde LÍSKA pomáhá

LÍSKA pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Pomáhá nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí, www.korunkaluhacovice.cz

Dobry anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění, www.dobryandel.cz

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Vzdělávací centrum pro děti a jejich rodiny žijící ve slumu v bangladéském hlavním městě Dháka, <http://www.calantika.cz>

Člověk v tísni – Skutečná pomoc – Skutečný dárek

Pro více informací navštivte www.clovekvtisni.cz.

O pomoci v ČR se dozvíte na www.lepsiskolaprovsechny.cz

Koalice proti palmovému oleji

Nezávislá platforma organizací i jednotlivců, která usiluje o snížení celosvětové nadbytečné spotřeby palmového oleje. LÍSKA je členem. <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/>

Chráme mořské želvy

Nádherné tvory, žijící na Zemi více než 110 miliónů let. www.morskezelvy.cz

ZOO Zlín

www.zoozlin.eu/sponzorstvi/
<https://shop.zoozlin.eu/kategorie/2-darky>

LÍSKA, z.s.

Dolní náměstí 429
755 01 Vsetín

infoevvo@seznam.cz
www.liska-evvo.cz

Environmentální informační servis LÍSKY

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlašovaných grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky**, www.liska-evvo.cz
- **Facebook a Instagram Lísky i osvětových kampaní.**
- **Knihovna**, www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- **Prodej a distribuce publikací, materiálů a pomůcek k EVVO.**
- **Krajský Kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Přehled akcí v regionu i mimo region. Pozvánky na vaše akce, programy, besedy, výstavy, exkurze, semináře, tábory apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí ke zveřejnění můžete zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně**, www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane
- **Aktuální nabídka vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení**, www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele

Kancelář LÍSKY, z.s. najdete v oranžové rohové budově na Dolním náměstí 429 na Vsetíně, 1. patro (vchod z ulice Mostecká průchozí chodbou budovy PETRKLÍČ do dvora, vchodové dveře jsou ze zadní části oranžové budovy, nebo přímo dvorem od budovy OSSZ, od řeky Bečvy).

Otevřeno: pondělí – čtvrtek, 8–15 hodin

Najdete zde **Férový obchůdek s fairtradovými výrobky** – káva, čaj, kakao, čokolády, sušenky, koření atd., ručně šité Lukášovy hračky a **knihovnu** s posezením.

www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Jak učit POLY
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK
Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi
Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny
Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené
Sdružení Líska / Stromy a my
Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Rozesílku připravuje a rozesílá LÍSKA, z.s. s finanční podporou Zlínského kraje.
Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.

LÍSKA

Zlínský kraj

Rozesílka LÍSKY 18/2021

strana 14